Lietas Nr. C37125614
Lietas arhīva Nr. C-0524-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2015.gada 19.jūnijā

Tukuma rajona Tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Mudele
ar sekretāri G.Tomsoni
piedaloties prasītājas pārstāvei /pers. A/,
2015.gada 9.jūnijā izskatīja atklātā tiesas sēdē Tukumā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ prasības pieteikumā maza apmēra prasībā par naudas piedziņu no /pers. B/.
Tiesa

k o n s t a t ē j a

2014.gada 10.decembrī sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi Tukuma rajona tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par naudas piedziņu no /pers. B/ (turpmāk atbildētāja).

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Zemesgrāmatu nodaļas datiem nekustamais īpašums /adrese/, reģistrēts Tukuma pilsētas zemesgrāmatas, nodalījumā Nr./numurs/, kadastra numurs: /numurs A/, īpašniece /pers. B/, p.k./personas kods/. 2006.gada 24.aprīlī tika noslēgts starp Atbildētāju un SIA /Nosaukums A/ dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums. Saskaņā ar minēto līgumu SIA /Nosaukums A/ apņēmās uzturēt un apsaimniekot dzīvojamo māju, savukārt, dzīvokļa īpašnieks apņēmās segt visus izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu, proporcionāli viņa dzīvokļa izdevumu daļai. Līgumā ir noteikta maksas kārtība, proti: maksa par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu noteikta 14,54 *euro*. Kā arī Atbildētājai ir jāmaksā maksu par sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem pēc aprēķina par katru kārtējo mēnesi līdz mēneša pēdējam datumam. Tāpat, līguma 3.9.punktā ir paredzēta 2 % mēnesī soda nauda par nokavēto maksājumu, ja apsaimniekošanas un pakalpojumu parāda summa pārsniedz iepriekšējās apkures sezonas janvāra un februāra mēnešu visu maksājumu kopsummu. Soda naudas aprēķins tiek veikts katru mēnesi pēc stāvokļa uz mēneša l.datumu. Atbildētājai līdz 2014.gada oktobrim parāds sastāda 1066,95 *euro*, t.sk. līgumsods 230,04 *euro*. SIA /Nosaukums A/ dzīvokļa īpašniecei regulāri izsniedz rēķinus par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu un saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem. Tomēr Atbildētāja nav veikusi samaksu noteiktajos termiņos. Kā arī nav izteikusi pretenzijas par piestādītajiem rēķiniem. No kā secināms, ka Atbildētāja atzīst tos par pamatotiem un spēkā esošiem.

Pamatojoties uz likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 8.panta pirmo daļu un 12.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, kā arī Civillikuma (turpmāk CL) 1720.pantu un 1779.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas parādu par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu proporcionāli dzīvokļa izdevumu daļai un komunālajiem pakalpojumiem, kas līdz 2014.gada oktobrim ir 1066,95 *euro*, t.sk. līgumsodu 230,04 *euro*, tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītājai tiesības saņemt līdz sprieduma izpildei likumiskos 6% gadā.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2014.gada 11.decembrī tiesa atbildētājai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtīja uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot termiņu paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2015.gada 11.janvārim (lietas 19.lapa).

2015.gada 16.februārī Tukuma rajona tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums prasības pieteikumam maza apmēra prasībā par naudas piedziņu (lietas 28.-30.lapa).

Paskaidrojumā atbildētāja norādījusi, ka prasību atzīst daļēji, t.i. galvenā parāda 836,91 *euro* apmērā. Galvenais parāds izveidojies jo ienākumu trūkuma dēļ nespēja pilnīgi apmaksāt visus rēķinus, vienlaikus bija jāmaksā maksājumi par dzīvokli un kredīts SEB bankai, kurai dzīvoklis bija ieķīlāts. Lai varētu samaksāt parādu 2011.gadā devusies uz Angliju, strādājusi siltumnīcās, bet smagi saslimusi, nespēja veikt darbu, nevarēja gūt ienākumus, uz Latviju pati saviem spēkiem vairs nevarēja atkļūt, līdz viņai uz Angliju pakaļ atbraukuši radinieki. No lidostas uzreiz aizvesta uz Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu, kur stacionārā iestājusies 06.06.2014. līdz 20.06.2014. Viņai tika konstatēta ieilgusi multiplārā skleroze ar izteiktiem kustību traucējumiem un encefalopātija. Pēc izrakstīšanas viņas stāvoklis vēl pasliktinājies, papildus ārstējās, veica rehabilitāciju, bet 2014.gada 8.decembrī viņai ar VDEĀK lēmumu piešķirta 2. invaliditātes grupa. Ar Tukuma novada sociālā dienesta lēmumu viņai piešķirts asistents, jo pati sevi nespēj aprūpēt, viņas ienākumi ir tikai invaliditātes pensija 157,91 *euro* mēnesī. Citu ienākumu nav. Viņai dzīvoklis, par kuru tiek pieprasīts parāds, vairs nepieder, jo atsavināts ar tiesa spriedumu 2014.gada vasarā, bet pati no šī dzīvokļa izdeklarēta 2014.gada rudenī. Pašreiz viņai pie sevis atļāvusi piedeklarēties viņas māsa /pers. E/, dzīvo /adrese/, kura ir viņas asistente. Bez viņas palīdzības patstāvīgi dzīvot nevar. Norāda, ka piedziņa no viņas būs apgrūtināta, jo nekāda manta viņai vairs nepieder, ir invalide, viņas slimība pašreiz nav ārstējama un nav sagaidāmi uzlabojumi. Viņas ienākumi nesasniedz pat minimālo iztikas līdzekļu apmēru. Tādēļ uzskata par nelabticīgu no viņas piedzīt līgumsodu. Pirmkārt tādēļ, ka maksājumus maksāja kamēr to varēja. Otrkārt maksājumi tiek pieprasīti arī par laiku kad dzīvoklis vairs nepieder viņai. Pie šiem apstākļiem un ievērojot viņas slikto veselības stāvokli, pieprasītais līgumsods nav samērīgs un neatbilst Civillikuma l.pantam. Atbildētāja norādījusi, ka vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Ar 2015.gada 13.aprīļa Tukuma rajona tiesas tiesneses lēmumu lietas izskatīšana rakstveida procesā atlikta un nolikta iztiesāšanai tiesas sēdē 2015.gada 9.jūnijā (lietas 39.lapa).

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve /pers. A/ uzturēja prasību, atsaucoties uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lūdza prasību apmierināt pilnā apmērā.

Atbildētāja /pers. B/ tiesas sēdē nebija ieradusies, nepaziņojot neierašanās iemeslus, nelūdzot lietas izskatīšanu atlikt. Atbildētāja uzaicināta uz tiesas sēdi Civilprocesa likuma 59.pantā noteiktajā kārtībā, nosūtot pavēsti uz viņas deklarēto dzīvesvietu. Ņemot vērā norādītos apstākļus tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt bez atbildētājas piedalīšanās.

Noklausoties prasītājas pārstāves paskaidrojumus, novērtējusi rakstveida pierādījumus, un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus,

tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.pantā (bija spēkā līdz 01.01.11.) noteikts, ka dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar mājas ekspluatāciju, tāpat arī norēķinās par saņemtajiem pakalpojumiem, neatkarīgi no tā, vai viņš ir vai nav noslēdzis līgumu.

Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 1., 2., 3.punkts nosaka, ka dzīvokļa īpašniekam ir pienākums: piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā; segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā; norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana).

Saskaņā ar Civillikuma 994.panta pirmo daļu, par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās.

Īpašuma tiesība uz dzīvokļa īpašumu Nr./adrese/ zemesgrāmatā /pers. B/ nostiprināta 2006.gada 12.septembrī, pamats 2006.gada 22.aprīļa Pirkuma līgums (lietas 13.-14.lapa).

No Zemesgrāmatas nodalījuma izdrukas redzams, ka atbildētājai īpašuma tiesība izbeigusies 2014.gada 29.novembrī, kad likumīgā spēkā stājās 2014.gada 5.novembra Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas lēmums lietā Nr.C06075914 (lietas 43.-45.lapa).

Dzīvesvieta šajā dzīvokļa īpašumā atbildētājai deklarēta no 1995.gada 20.septembra (lietas 12.lapa). Savukārt no 2015.gada 19.janvāra atbildētāja deklarējusi savu dzīvesvietu /adrese/ (lietas 25.lapa).

Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums (turpmāk Līgums) starp pusēm noslēgts 2006.gada 24.aprīlī (lietas 9.-11.lapa). Līguma 3.punktā noteikts, ka dzīvokļa īpašniekam maksa par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu jāsamaksā par katru kārtējo mēnesi līdz mēneša pēdējam datumam, vienlaicīgi ar maksu par komunālajiem pakalpojumiem pēc noteiktajiem tarifiem.

Izziņa par aprēķināto un samaksāto maksu par apsaimniekošanu un pamatpakalpojumiem, liecina, ka atbildētāja savu saistību pilnībā nav izpildījusi un līdz 2014.gada oktobrim izveidojies parāds 836,91 *euro* apmērā (lietas 18.lapa).

Nav strīda, ka prasītāja ir izpildījusi Līguma saistības – apsaimniekojusi atbildētājas īpašumu un norēķinājusies ar pakalpojumu sniedzējiem.

Prasītājai ir cēlies reāls zaudējums sakarā ar to, ka viņa nav saņēmusi maksājumus no atbildētājas, kas segtu prasītājas izdevumus.

Atbilstoši Civillikuma 1779.pantam, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Tā kā saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas pierādīšanas pienākums gulstas uz parādnieku, bet atbildētāja lietā nav iesniegusi pierādījumus tam, ka ir veikusi pilnīgu vai daļēju parāda samaksu, kā arī nav apstrīdējusi pamatparāda summu, prasību atzinusi daļēji pamatparāda apmērā, tad tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegto parāda aprēķinu.

Tā kā atbildētāja labprātīgi zaudējumus nav segusi, prasību daļā par galveno parādu atzinusi, tiesa atzīts, ka parāds 836,91 *euro* apmērā piedzenams no atbildētājas prasītājas labā tiesas ceļā.

Atbildētāja ir pieļāvusi maksājumu kavējumu, tādēļ prasītāja ir aprēķinājusi un lūdz piedzīt no atbildētājas līgumsodu, kas līdz 2014.gada oktobrim ir aprēķināts 230,04 *euro* apmērā (lietas 4., 15.-16.lapa).

Prasītājas prasījums daļā par līgumsoda 230,04 *euro* piedziņu ir apmierināms daļēji.

Līguma 3.9.punktā līdzēji vienojušies, ka par savlaicīgi nenokārtotiem īres (apsaimniekošanas) un pakalpojumu maksājumiem tiek noteikta soda nauda 2% mēnesī, ja īres (apsaimniekošanas) un pakalpojumu parāda summa pārsniedz iepriekšējās apkures sezonas janvāra februāra mēnešu visu maksājumu kopsummu. Soda naudas aprēķins tiek veikts katru mēnesi pēc stāvokļa uz mēneša 1.datumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bija norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Nav strīda par to, ka Civillikuma 1717.pants paredz, ka līgumsodu var pievienot katram līgumam un tā apmēru nosaka līdzēji un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Taču atbilstoši jau stabili noteiktajai tiesu praksei ir atzīstams, ka līgumsods ir aprobežots arī ar citiem noteikumiem un taisnīguma principu, līdz ar ko tiesai, balstoties uz taisnīguma apziņu un vispārējiem tiesību principiem, ir tiesības pielīgto līgumsodu samazināt.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta Tiesu prakses līgumsodu piemērošanā atziņām, tiesai, vērtējot līgumsoda samērīgumu, jāievēro ekvivalences principa īstenošana, lai izslēgtu pārmērīgu iedzīvošanos uz cita tiesisko attiecību dalībnieka neveiksmju vai neizdarības rēķina.

Izvērtējot kritērijus, pēc kuriem ievērojama ekvivalence, tiesa secina, ka prasītāja nepamato līgumsoda piedziņu ar zaudējumiem, kas nokavējuma dēļ prasītājai radušies. Prasītāja nav izvēlējusies prasīt arī zaudējumu atlīdzību, pierādot, ka tie radušies samaksas nokavējuma dēļ.

Līdz ar to, saskaņā ar Civillikuma 1657., 1724[1].pantu, ievērojot apsvērumu, ka līgumsods nevarētu būt netaisnīga un nesamērīga ienākuma avots prasītājai un tam tikai sekundāri būtu jāskar prasītājas materiālās intereses, salīdzinot ar pamatparāda apmēru, tiesa atzīst par iespējamu samazināt līgumsoda apmēru.

Tiesa konstatē, ka no parāda summas aprēķinātais līgumsods ir pretrunā ar soda samērīguma un taisnīguma principiem, samērojot pušu tiesiskās intereses nolūkā nodrošināt prognozējamas un atbildīgas civiltiesiskās apgrozības attiecības, tiesa atzīst, ka līgumsoda apmērs, kas sastāda 10% no pamatparāda summas, tas ir, 83,69 *euro* ir adekvāts, samērīgs un ir samērojams ar atbildētājas pieļauto saistību pārkāpumu, prasība pārējā daļā par līgumsoda 146,35 *euro* piedziņu ir noraidāma.

Prasītājas pārstāve lūdz noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos kavējuma 6% gadā no nesamaksātās pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesai ir jānorāda prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no parādnieka procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši šai likuma normai un Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā noteikto likumisko procentu apmērs 6% (seši procenti no simta) gadā, tiesa atzīst, ka ar spriedumu ir nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no neatmaksātās pamatparāda summas 836,91 *euro*. Procentu pieauguma aprobežojums paredzēts Civillikuma 1763.pantā.

Civilprocesa likuma 33.pants nosaka, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītāja, iesniedzot prasību, samaksājusi tiesas izdevumus šādā apmērā - valsts nodevu 160,04 *euro* (lietas 7.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (lietas 8.lapa).

Tā kā prasījums apmierināts daļēji, no atbildētājas tiesas izdevumi piedzenami proporcionāli: valsts nodeva 138,09 *euro* apmērā (kas aprēķināta sekojoši: apmierinātā prasības summa ir 920,60 *euro* x 15% = 138,09 *euro*), saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* apmērā.

Tā kā kopējā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājai, tiesas paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu pusēm ir 9,82 *euro*, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa, kuru nav segusi prasītājas veiktais maksājums 4,70 *euro*, t.i. 5,12 *euro* (9,82 *euro* – 4,70 *euro*) apmērā, par labu valstij ir piedzenama no atbildētājas (lietas 2.lapa).

Civilprocesa likuma 204.[1]pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summu un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Ievērojot Dzīvokļa īpašuma likuma 8.panta pirmo daļu un 10.pantu, Civillikuma 1720.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu, Civilprocesa likuma 41., 190., 193., 195., 204.[1], pantu, Tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt daļēji sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ maza apmēra prasību par naudas piedziņu no /pers. B/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, SIA "JAUNTUKUMS", reģ. Nr. /reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese /adrese C/, labā, parādu par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu proporcionāli dzīvokļa izdevumu daļai un komunālajiem pakalpojumiem, kas aprēķināts līdz 2014.gada oktobrim 836,91 *euro,* līgumsodu 83,69 *euro*, valsts nodevu 138,09 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro,* kopā 1063,39 *euro* (viens tūkstotis sešdesmit trīs *euro* 39 centi).

Atzīt SIA "JAUNTUKUMS", reģ. Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, 6% gadā no neatdotās parāda summas.

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ maza apmēra prasību daļā par līgumsoda 146,35 *euro* piedziņu no /pers. B/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts budžetā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,12 *euro* (pieci *euro* 12 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,12 *euro* iemaksājami – saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TREL LV 22, konts Nr. LV 51 TREL 2190458019000.

Noteikt pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu labprātīgai sprieduma izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājuma dokumentu par tiesas izdevumu 5,12 *euro* samaksu iesniegt Tukuma rajona tiesas kancelejā līdz 2015.gada 19.jūlijam, pretējā gadījumā tiesas izdevumu piedziņa tiks nodota zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2015.gada 19.jūnija, Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese I.Mudele